

RENN4

REGIONAAL EXPERTISECENTRUM NOORD NEDERLAND
CLUSTER 4 - GEDRAG

Strategisch Huisvestingsplan

Groningen, Friesland en Drenthe

Juni 2007

Opdrachtgever: **RENN4**
Samensteller: Onno Damen, Paul Oortwijn (ICSadviseurs)
Datum: juni 2007
Status: rapportage
Referentienummer: LdB/ak/07-1133

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en vraagstelling	3
1.2 Strategisch huisvestingsplan	3
2. Horizon	5
2.1 Inleiding	5
2.2 RENN4 algemeen	5
2.3 CAREBAGS	6
2.4 Uitgangspunten toekomstige huisvesting Groningen, Friesland en Drenthe	7
2.5 Ontwikkelingen binnen cluster 4-onderwijs	13
3. Spiegel	17
3.1 Spiegel SO	17
3.2 Spiegel VSO	18
3.3 Spiegel Overig	18
4. Confrontatie	19
5. Bewustwording	21
6. Perspectief	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en vraagstelling

RENN4 heeft meerdere scholen in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. We bespreken de ontwikkelingen rondom de gemeenten Groningen en Tynaarlo in Groningen, de gemeenten Leeuwarden, Smallingerland en Gaasterlân-Sleat in Friesland en de gemeenten Assen, Hoogeveen en Emmen in Drenthe.

- De wethouder Onderwijs van de gemeente Tynaarlo heeft aangegeven dat RENN4 op korte termijn (per 1 augustus 2008) haar huidige huisvesting in Paterswolde verlaten moet hebben.
- De gebouwen aan de Knoopstraat in Leeuwarden krijgen een andere bestemming. Daarmee hangt samen de nieuwbouw voor SO Leeuwarden alsmede de aankomende plannen voor het VSO in Leeuwarden.
- De initiatieven vanuit de gemeenten Assen, Hoogeveen en Emmen voor plaatsing van cluster 4-voorzieningen en de recente koerswijziging (notitie Integratie) van Accare vragen ook om een helder antwoord.

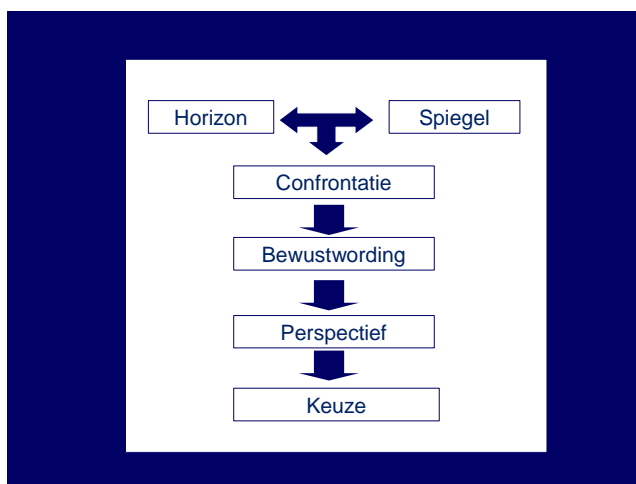
Bovenstaande is voor RENN4 aanleiding een strategische visie te ontwikkelen op haar onderwijshuisvesting.

Een bijkomend element is de doorwerking van het groeidocument 'Richting en houvast: groeidocument 2006 - 2011': de intensere samenwerking met ketenpartners, de scheiding SO en VSO en het adagium "Thuisnabij onderwijs" voor leerlingen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar, zijn daarbij de speerpunten. Bovenstaande is voor RENN4 aanleiding een strategische visie te ontwikkelen op haar onderwijshuisvesting.

RENN4 heeft ICSadviseurs gevraagd haar te ondersteunen bij het opstellen van dit strategisch huisvestingsplan (SHP). Dit voorliggende SHP bevat de strategische analyse van de huisvesting RENN4-breed inclusief een doorkijk voor actuele knelpunten.

1.2 Strategisch huisvestingsplan

Dit strategisch huisvestingsplan beschrijft een aantal scenario's voor de meest geschikte huisvestings situatie van RENN4 in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. De notitie is opgebouwd aan de hand van onderstaande methodiek.

Horizon gaat in op de ambitie en de toekomstvisie van RENN4. Hierbij komen ook ontwikkelingen in de "Cluster 4 wereld" aan de orde. In **Spiegel** is de uitgangssituatie van RENN4 beschreven. Tijdens **Confrontatie** worden de verschillen en overeenkomsten tussen uitgangssituatie en ambitie kenbaar gemaakt. Gedurende **Bewustwording** wordt geïnterviewd welke huisvestingsscenario's voor uitwerking in aanmerking komen. Tijdens de fase van **Perspectief** worden de huisvestingsscenario's geanalyseerd en voorzien van een financiële onderbouwing. Tenslotte vindt een **Keuze** voor het voorkeursscenario plaats.

2. Horizon

2.1 Inleiding

Dit strategische huisvestingsplan gaat uit van het zoeken naar kortetermijnoplossingen met in het achterhoofd de gewenste huisvestingssituatie op de langere termijn. Hierdoor wordt het aantal verhuisbewegingen zo veel mogelijk beperkt. Voor de doelgroep van RENN4 is dat erg belangrijk. De horizon van RENN4 voor elke provincie bestaat uit (1) een korte termijn horizon en (2) een lange termijn horizon (gewenste toekomstige situatie; 2010 en verder).

Deze splitsing wordt in [Groningen](#) ingegeven door het gedwongen vertrek per 1 augustus 2008 uit Paterswolde en de beëindiging van het huurcontract bij de BASE-groep per 2 februari 2008. Deze leerlingen moeten elders worden ondergebracht.

In [Friesland](#) wordt het terugbrengen van het aantal SO- en VSO-locaties in Leeuwarden en de mogelijke nieuwbouw in Drachten betrokken. Voor Rijs wordt hierin de renovatie/uitbreiding betrokken.

Voor [Drenthe](#) zijn een aantal uitgangspunten voor de toekomstvisie benoemd:

- nabijheid van onderwijs voor de leerlingen (als uitgangspunt binnen een straal van 30 km, samenhang met reistijd, relatie met beschikbaarheid openbaar vervoer, onderscheid tussen SO- en VSO-leerlingen);
- nabijheid van onderwijsvoorzieningen en onderwijs aanvullende voorzieningen (sbaa, praktijkonderwijs, LWOO, cluster 3 en regulier onderwijs);
- nabijheid van samenwerkingspartners (Jeugdzorg Drenthe, Accare, Stichting Dreei);
- nabijheid van het bedrijfsleven (vooral voor het VSO);
- gezamenlijke inzet met de afdeling Ambulante Begeleiding binnen de samenwerkingsverbanden;
- levensvatbaarheid van een locatie (minimaal 7 groepen?).

Op basis van bovenstaande uitgangspunten zijn in Drenthe een viertal vestigingsplaatsen verkozen, te weten Assen, Smilde, Hoogeveen en Emmen.

2.2 RENN4 algemeen

RENN4 wil zowel op de korte als lange termijn onderwijs en begeleiding (blijven) bieden aan kinderen met ernstige gedragsstoornissen en/of psychiatrische problemen. Dit gebeurt voor kinderen van vier tot en met twaalf jaar op scholen voor speciaal onderwijs (SO). Kinderen vanaf twaalf tot twintig jaar volgen het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Daarnaast ondersteunt de afdeling Ambulante Begeleiding leerlingen en leerkrachten op locatie in het reguliere onderwijs.

Verder kent RENN4 de afdeling Expertise, een afdeling voor onderzoek, ontwikkeling en scholing. Deze afdeling ondersteunt de scholen en de afdeling Ambulante Begeleiding bij het ontwikkelen en vergroten van de onderwijskwaliteit. Tot slot kent RENN4 de volgende onderdelen:

- Bureau Aanmelding;
- Commissie van Indicatie (CvI);
- Het steunpunt Autisme;
- Het Bedrijfsbureau.

2.3 CAREBAGS

RENN4 heeft haar ontwikkelingsambitie verwoord in de notitie 'Richting en houvast: groeidocument 2006-2011'. Onderdeel van de visie is 'CAREBAGS'. Hieronder staat CAREBAGS op hoofdlijnen beschreven.

Wil onderwijs effectief zijn dan moet aan twee voorwaarden zijn voldaan, namelijk de zorg voor CARE en de onderwijskundige gerichtheid op BAGS.

CARE staat voor de zorg voor Competentie, Autonomie, Relatie en Engagement. Dit vindt in de leeromgeving zijn weerslag in:

- Het opdoen van positieve leerervaringen en inzicht krijgen in eigen capaciteiten (competentie);
- Leerlingen worden noch aan hun lot overgelaten noch onder dwang geplaatst waardoor zij geen eigen keuzes meer kunnen maken (autonomie);
- Aandacht voor de veiligheid, de steun, de hulp en betrokkenheid van leerkrachten en leeftijdgenoten (relationele verbondenheid);
- Het ontwerpen en aanbieden van een onderwijszorgomgeving, waardoor leerlingen weer geëngageerd raken (engagement).

BAGS staat voor de onderwijskundige aandacht voor de beschermende factoren, adaptief onderwijs, gedragsverandering en systematisch en planmatig werken. Dit vindt in de leeromgeving zijn weerslag in:

- het creëren van beschermende factoren die met het oog op het uitstroomperspectief in cluster 4-onderwijs bruikbaar zijn (beschermende factoren);
- het terugbrengen van leerlingen op hun eigen ontwikkelingslijn binnen hun onderwijszorgprofiel (adaptief onderwijs);
- de omgeving faciliteert de gewenste *gedragsverandering*;
- het realiseren van de verwachte uitstroomperspectieven via *systematisch handelen*;
- *samenwerking* tussen leerling, ouders, verzorgers en ketenpartners om de leerling optimaal te ondersteunen in zijn ontwikkeling.

CAREBAGS leidt in ieder geval tot de scheiding in onderwijslocaties voor het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs.

2.4 Uitgangspunten toekomstige huisvesting Groningen, Friesland en Drenthe

De strategie voor de toekomstige huisvesting is vooralsnog voor:

GRONINGEN

Speciaal onderwijs (SO)

Voor het speciaal onderwijs mogen meerdere locaties in de provincie Groningen blijven bestaan. Eén unilocatie is niet wenselijk. Meerdere locaties doen recht aan uitgangspunten als kleinschaligheid, toegankelijkheid en 'thuisnabij onderwijs'. Onderzocht moet worden waar clustering van locaties mogelijk is en of het reduceren van het huidige aantal SO-locaties überhaupt wenselijk is. Uitgangspunt is wel de spreiding te optimaliseren in relatie tot het leerlingenaanbod (provinciebreed).

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Uitgangspunt is nieuwbouw voor alle VSO-groepen, met scheiding in een school waar onderwijszorgprofiel 3 centraal staat en een school waar de nadruk ligt op onderwijszorgprofiel 1 en 2, in de stad Groningen. Daarbij wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in het VMBO en praktijkonderwijs. Voor de nieuwbouw VSO is vooralsnog een budget van 2,7 miljoen euro inclusief BTW gereserveerd. Basisuitgangspunt daarvoor is 24 groepen inclusief de VSO-groepen uit Paterswolde.

Leerlingenpopulatie Groningen

De ontwikkeling in leerlingenpopulatie voor het cluster 4-onderwijs is moeilijk te bepalen. Vele externe factoren beïnvloeden de ontwikkeling van de problematiek bij kinderen. Ook beleidsmatige veranderingen beïnvloeden de leerlingenpopulatie. Met zekerheid zal het aantal kinderen dat behoefte heeft aan ondersteuning vanuit het cluster 4-onderwijs groeien. Echter, niet al deze kinderen zitten op een cluster 4-school. In toenemende mate blijven kinderen 'regulier' onderwijs volgen en ontvangen daar extra ondersteuning (ambulante begeleiding).

Voor Groningen zijn een aantal ontwikkelingen relevant:

- *Groei ambulante begeleiding:*
De vraag naar ambulante begeleiding groeide de afgelopen jaren landelijk explosief. De verwachting is dat deze groei aanhoudt. In Groningen was de groei de afgelopen twee jaar van 350 naar ± 1200 leerlingen. Door deze groei neemt het aantal kinderen dat een cluster 4-school bezoekt waarschijnlijk af (afvlakking van de groei c.q. stabilisatie).
- *Ontstaan nevenlocaties:*
RENN4 heeft nu een SO-locatie in Drachten in gebruik genomen. Een aantal leerlingen, woonachtig tussen Groningen en Drachten, dat tot voor kort in Groningen onderwijs volgde, gaat nu naar Drachten. De verwachting is dat het uiteindelijke effect gering is en veel (ouders van) leerlingen voor het onderwijs in Groningen blijven kiezen.
- *Mogelijk nevenlocatie regio Appingedam/Slochteren/Delfzijl:*
Doelstelling van RENN4 is daar mogelijk circa vier groepen te gaan huisvesten om ook voor die leerlingen het adagium 'thuisnabij onderwijs' te kunnen borgen. Deze leerlingen komen onder andere van SBO De Delta en mogelijk vanuit het regulier onderwijs (nu ondersteuning vanuit de afdeling Ambulante Begeleiding). Het precieze moment van realisatie is vooralsnog onduidelijk. Mocht dit doorgaan, dan kiest een aantal leerlingen zeer waarschijnlijk voor die locatie in plaats van een locatie in de stad Groningen.

- *Mogelijke uitbreiding aantal groepen Veendam:*
Naar verwachting biedt deze mogelijke uitbreiding plaats aan nieuwe leerlingen uit de regio en heeft dat voor het aantal leerlingen in de stad Groningen geen consequenties. Het gaat om mogelijk twee groepen. Binnen het huidige gebouw is uitbreiding met één groep mogelijk (inzet huidig multifunctioneel lokaal). De locatie laat verdere uitbreiding niet toe (te beperkte omvang locatie).

In dit strategisch huisvestingsplan wordt voor Groningen uitgegaan van de 390 SO-leerlingen en 309 VSO-leerlingen. Deze aantallen worden gehanteerd voor het heden en zijn gebaseerd op onderstaande tabel in combinatie met actuele leerlingengegevens.

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SO	363	368	372	376	379	383	385	388	389	390
VSO	286	286	290	293	293	294	298	302	305	309
Totaal	649	654	662	669	672	677	683	690	694	699

Bovenstaande tabel is gebaseerd op de leerlingenprognose (conform VNG) van de gemeente Groningen. RENN4 verwacht voor het SO een lichte stijging, voor het VSO is de verwachting dat per januari 2007 het niveau 2015 bereikt wordt.

FRIESLAND

Speciaal onderwijs (SO)

Voor het speciaal onderwijs mogen meerdere locaties in de provincie Friesland blijven bestaan (één unilocatie is niet wenselijk). Meerdere locaties doen recht aan uitgangspunten als kleinschaligheid, toegankelijkheid en 'thuisnabij onderwijs'. Gestreefd wordt naar een optimale spreiding van het leerlingenaanbod (provinciebreed).

- De gemeente Smalingerland heeft in de periode voor 2010 mogelijke nieuwbouw SO opgenomen en voor het VSO in de periode na 2010. In Leeuwarden is nieuwbouw SO (samen met Tjallinga Hiem en Jeugdhulp Friesland) voorzien. Voor het VSO is in Leeuwarden nog geen oplossing gevonden. Hierover worden gesprekken gevoerd met de gemeente.
- De gemeente Gaasterlân-Sleat gaat in haar planning uit van een update en uitbreiding van de onderwijsvoorziening in Rijs (bij voorkeur in samenwerking met Jeugdhulp Friesland).

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Nieuwbouw voor alle VSO-groepen in Leeuwarden, Drachten en mogelijk ook in Rijs is het uitgangspunt. Daarbij wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in het VMBO en praktijkonderwijs/ROC. De gemeente Leeuwarden heeft voor 2007 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het moderniseren van twee bestaande gebouwen.

Leerlingenpopulatie

De ontwikkeling in leerlingenpopulatie voor het cluster 4-onderwijs is moeilijk te bepalen. Vele externe factoren beïnvloeden de ontwikkeling van de problematiek bij kinderen. Ook beleidsmatige veranderingen beïnvloeden de leerlingenpopulatie. Met zekerheid zal het aantal kinderen dat behoefte heeft aan ondersteuning vanuit het cluster 4-onderwijs groeien. Echter, niet al deze kinderen zitten op een cluster 4-school. In toenemende mate blijven kinderen 'regulier' onderwijs volgen en ontvangen daar extra ondersteuning (ambulante begeleiding). Voor Friesland zijn een aantal ontwikkelingen relevant:

- *Groei ambulante begeleiding:*
De vraag naar ambulante begeleiding groeide de afgelopen jaren landelijk explosief. De verwachting is dat deze groei aanhoudt. In Friesland was de groei de afgelopen twee jaar van 228 (exclusief Terugkeer Ambulante Begeleiding (TAB)) naar 684 (inclusief TAB) leerlingen. Thans worden in de provincie Friesland ± 1100 leerlingen begeleid. Door deze groei neemt het aantal kinderen dat het cluster 4-onderwijs bezoekt waarschijnlijk af (afvlakking van de groei c.q. stabilisatie) (het grootste in het VSO);
- *Ontstaan nieuwe vestigingen:*
RENN4 heeft onlangs een SO-locatie in Drachten (locatie De Weeme) in gebruik genomen. Het betreft een nevenvestiging. Het streven is een zelfstandige school met een eigen brinnummer SO/VSO;
- *Residentiële setting (initiatief Jeugdhulp Friesland):*
Onderwijs aan civielrechtelijk geplaatste jongeren alsmede plaatsingen op grond van AWBZ-bekostiging. Samenwerking met Jeugdhulp Friesland en Het Poortje.

Voor de totale provincie Friesland wordt uitgegaan van een stabiele leerlingenpopulatie binnen het speciaal onderwijs en MODjj's omdat het speciaal basisonderwijs en het regulier onderwijs de leerlingen meer zelf behouden. Voor het voortgezet speciaal onderwijs wordt uitgegaan van groei.

Drachten De Zwaai

Voor 2009 wordt uitgegaan (in overleg met de gemeente Smallingerland) van 109-116 VSO-leerlingen en 84 SO-leerlingen. Deze prognose is een voorzichtige schatting. Ontwikkelingen en gevolgen van onstuimige groei van de ambulante begeleiding in het regulier onderwijs alsmede de ontwikkelingen met betrekking op passend onderwijs en de zorgplicht in het voortgezet onderwijs als wel ontwikkelingen ten aanzien van 'inclusief onderwijs' laten zich moeilijk voorspellen.

Leeuwarden

Voor het speciaal onderwijs is in Leeuwarden nieuwbouw in voorbereiding op 1 locatie aan de Kanaalweg. Hier worden alle SO-leerlingen uit Leeuwarden en omstreken opgevangen. Voor 2008 wordt uitgegaan van ca. 200 VSO leerlingen. Deze prognose is eveneens een voorzichtige schatting. De groei van leerlingen met een IQ < 80 neemt toe.

Rijs

Het "Integraal Huisvestingsplan: onderwijshuisvesting & peuterspeelzalen gemeente Gaasterlân-Sleat" gaat uit van een leerlingenontwikkeling voor het SO van 130 leerlingen in 2007 naar 123 leerlingen in 2021. Voor het VSO is een ontwikkeling voorzien van 54 leerlingen in 2007 naar 54 leerlingen in 2021, met een piek van 56 leerlingen gedurende 6 jaar. Deze prognose gaat uit van een totale leerlingenpopulatie van 184 leerlingen in 2007 naar 177 leerlingen in 2021. Deze prognose geeft geen adequate weergave van de werkelijkheid omdat De Witakker op 1 oktober 2005 totaal 208 leerlingen had en op 16 januari 2006 220 leerlingen.

De gemeentelijke prognose gaat uit van een 'constante' capaciteit van 18 groepen (10 SO en 8 VSO), terwijl De Witakker opteert voor 20 groepen (10 SO en 10 VSO).

Voor de leerlingenpopulatieontwikkeling zijn de volgende aandachtspunten aan de orde:

- De Witakker ondervindt geen verandering in leerlingenaantal door de start van de vestiging in Drachten;
- Jeugdhulp verwacht dat het aantal plaatsen stabiel blijft. Jeugdhulp ontwikkelt beleid dat uitgaat van (1) geen zwaardere problematiek plaatsen en (2) leerlingen ouder dan 15 jaar niet plaatsen.

DRENTH

Leerlingenpopulatie

De ontwikkeling in leerlingenpopulatie voor het cluster 4-onderwijs is moeilijk te bepalen. Vele externe factoren beïnvloeden de ontwikkeling van de problematiek bij kinderen. Ook beleidsmatige veranderingen beïnvloeden de leerlingenpopulatie. Met zekerheid zal het aantal kinderen dat behoefte heeft aan ondersteuning vanuit het cluster 4-onderwijs groeien. Echter, niet al deze kinderen zitten op een cluster 4-school. In toenemende mate blijven kinderen 'regulier' onderwijs volgen en ontvangen daar extra ondersteuning (ambulante begeleiding). Op basis van gegevens van de afdeling Ambulante Begeleiding Drenthe hebben we het hier over 415 leerlingen (s)bo en 305 mbo/vo.

Kenmerkend voor de leerlingenpopulatie in de provincie Drenthe is het relatief groot aantal **residentiële leerlingen** ten opzichte van de **reguliere cluster 4-leerlingen**. Momenteel volgen ruim 240 residentiële leerlingen het onderwijs en 250 het cluster 4-onderwijs verspreid over Smilde, Rolde, Emmen en Hoogeveen. De samenwerkingspartners in de provincie Drenthe voor de residentiële leerlingen zijn Accare (Smilde, Assen, Rolde en Emmen) en Stichting Dreei (Hoogeveen).

De kracht van het cluster 4-onderwijs in Drenthe is het hoge differentiatieniveau. Door dit optimaal te benutten en breed toegankelijk te maken kan specifiekere aan onderwijswensen voldaan worden.

De verspreiding van de leerlingen over de voorkeursplaatsen Assen, Hoogeveen, Smilde en Emmen impliceert een mogelijke verschuiving en/of uitbreiding van brinnummers. Uitgaande van het huidige aantal brinnummers zal een verschuiving van brinnummers regio-overschrijdend bekeken moeten worden.

Regulier cluster 4-onderwijs Drenthe

Speciaal onderwijs (SO)

Momenteel bevindt zich in de provincie Drenthe slechts één SO-locatie in Smilde: locatie Elzenlaan (6 groepen). Om adequaat in te kunnen spelen op de behoefte voor SO-locaties is een behoefteonderzoek wenselijk zo niet noodzakelijk, vanwege de levensvatbaarheid en exploitatie van de locaties. Vooral nog lijkt een totaal aantal van 12 groepen een reële toekomstverwachting.

Vooruitlopend op een dergelijk onderzoek werkt het managementteam Drenthe bij uitbreiding van SO-locaties twee alternatieven uit, te weten de vestiging van één SO-locatie in Midden-Drenthe en het vestigen van SO-locaties in de voorkeursplaatsen Assen, Hoogeveen en Emmen. Het laatste alternatief, de vestiging in de voorkeursplaatsen, heeft de voorkeur. Het vinden van

samenwerkingspartners (MKD, Jeugdzorg Drenthe, Sbao, BaO) is hierbij een voorwaarde. Realisatie op korte en lange termijn en aansluiting bij de plaatselijke VSO-afdeling spelen in deze overweging een belangrijke rol. Gelet op de haalbaarheid van beide alternatieven op de korte – en middellange termijn, zal de verspreiding van SO-locaties als eerste worden uitgewerkt.

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Voor het VSO Drenthe wordt uitgegaan van totaal drie vestigingen (Assen, Hoogeveen en Emmen). In alle kernen wordt gekozen voor een differentiatie tussen theorie, oriëntatie en arbeidstoeleiding. De omvang en het perspectief van de afdelingen is bepalend voor de realiseerbaarheid van deze differentiatie.

Emmen

In Emmen zijn nu twee vestigingen: een oriëntatie- en theorievestiging aan de Houtweg 400 en een arbeidstoeleidingscentrum aan de Michaël Strogoffstraat 3. De gemeente Emmen opteert voor een carroussel waarbij het VSO per 2009 ondergebracht wordt in een bestaand schoolgebouw aan de Veenkampenweg (wel nadat het gebouw is aangepast). De locatie Houtweg wordt dan verlaten in verband met de realisatie van een brede schoolcomplex. De huisvesting van de locatie aan de Michaël Strogoffstraat is slechts zeker tot 1 september 2008. De locatie Veenkampenweg is niet geschikt om beide huidige locaties onder te brengen. Per 1 februari 2008 moet duidelijk zijn of de locatie Michaël Strogoffstraat gecontinueerd wordt of dat er voor de arbeidstoeleiding een nieuwe locatie wordt gezocht of dat de optie om de gehele afdeling te herhuisvesten op een locatie haalbaar is.

Hoogeveen

In Hoogeveen is een tijdelijke voorziening voor VSO gerealiseerd aan de Lomanlaan vooruitlopend op mogelijke toekomstige nieuwbouw. De locatie zal in het schooljaar 2007-2008 volledig zijn ingericht voor 7 VSO-groepen.

Assen

In Assen is nog geen VSO-locatie. Het verwerven van een brinnummer wordt door het college als voorwaardelijk aangemerkt. Wel is op ambtelijk niveau overleg gaande over de overbruggingsperiode.

Residentiële leerlingen Drenthe

Algemeen

De samenwerkingspartners in de provincie zijn Accare, Stichting Dreei en Jeugdzorg Drenthe (MKD).

Accare is van plan om binnen een tijdbestek van 3 tot 5 jaar alle residentiële leerlingen in Smilde, locatie Fazantenlaan (terrein Ruyterstee) op te vangen. Momenteel tellen beide locaties Rolde en Smilde respectievelijk 45 en 100 leerlingen. In de beleidsnotitie van Accare wordt vermeld dat de nieuwe omvang geschikt is voor 90 leerlingen.

In de komende jaren zal in de optiek van Accare door de huidige koers van de eerder genoemde zorginstellingen - de zorg dicht bij de cliënt (ambulantisering) - verspreiding van

residentiële leerlingen plaatsvinden. Hun verwachting is dat het aantal klinische plaatsen hierdoor zal afnemen.

Door deze ontwikkeling zal een groter aantal leerlingen van deze doelgroep in één van de regiolocaties in de drie kernen onderwijs moeten volgen.

Speciaal onderwijs (SO)

De huidige SO-locaties bevinden zich in Smilde, locatie Fazantenlaan (terrein Ruyterstee), Rolde, locatie Asserstraat (terrein 't Ruige Veld), Groningen, locatie UMCG (Mozaiek), Hoogeveen (MKD Schuthorst) en Emmen (MKD Vlinder). Alle locaties tellen in totaal ruim 90 leerlingen.

Op de nieuwe locatie Ruysterstee zal voor 3 groepen ruimte beschikbaar zijn. Het is aannemelijk, dat de zorginstellingen hun plaatselijke behandellocaties in de eerder genoemde voorkeursplaatsen vestigen vanwege de aanwezigheid van het cluster 4-onderwijs en de uitgebreidere schakelmogelijkheden naar het reguliere (speciaal) onderwijs.

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

De huidige VSO-locaties bevinden zich in Smilde, Rolde, Groningen en Hoogeveen. De VSO-afdelingen, locaties Fazantenlaan en Asserstraat zullen, zoals eerder aangegeven, binnen 5 jaar in afgeslankte vorm (8 VSO-groepen) op de locatie Ruyterstee bij elkaar komen.

De VSO-locatie aan de Voltastraat telt momenteel 3 groepen. De samenwerkingspartner Stichting Dreei heeft een beschikking om de huidige ZIB-opvang (Zeer Intensieve Behandelgroep) met ingang van het huidige schooljaar uit te breiden met 32 plaatsen. De huisvesting voor deze doelgroep vraagt om thuisnabij onderwijs en dat is momenteel een probleem.

Stichting Dreei kiest zodoende voor een gefaseerd traject en is in gesprek met het Roelof van Echten College. Het Roelof van Echten College zal waarschijnlijk in 2010-2011 starten met haar nieuwbouw. Het cluster 4-onderwijs oriënteert zich om haar onderwijs ook in hetzelfde gebouw onder te brengen (een voorzichtige stap richting passend onderwijs).

Onderstaande overzichten van de Van der Reeschool en de 't Ruige Veldschool geven de leerlingenontwikkeling voor de komende jaren weer en ondersteunen de gemaakte keuzes, prognoses en aanbevelingen.

Van der Reeschool – 't Ruige Veldschool

In de tabel op pagina 12 is de verwachte leerlingenontwikkeling van de Van der Reeschool en de 't Ruige Veldschool weergegeven. Deze prognose heeft betrekking op de residentiële – en reguliere cluster 4-leerlingen.

Leerlingprognose										
Jaar	2006-2007		2007-2008		2008-2009		2009-2010		2010-2011	
t Ruige Veldschool	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO
Asserstraat	15	48	18	48	afbouwen locatie					
Lomanlaan		14		35		49		49		49
Voltastraat	3	22	3	32	12	39	12	56	12	56
De Wenakker		16	omzetting naar Groningen							
Het Mozaiek	16		omzetting naar Groningen							
De Schuthorst					23		23		23	
subtotaal	34	100	21	115	35	88	35	105	35	105
Van der Reeschool	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO
Elzenlaan	72		84		84		72		72	
Fazantenlaan	30	75	30	60	50	80	40	80	36	60
Veenhoopsweg		49		49		56		56		0
Assen				15		35		45		110
SO-Emmen	0		0		0		24		36	
Houtweg		50		57		57		57		63
Strogoffstraat		28		35		42		42		49
De Schuthorst	23		23		omzetting naar 't Ruige Veldschool					
De Vlinder	12		15		15		15		15	
MKD Assen			?		12		15		15	
subtotaal	137	202	152	216	161	270	176	280	188	302
Totaal afd. SO/VSO	171	302	173	331	196	358	211	385	223	407
Total generaal		473		504		554		596		630

2.5 Ontwikkelingen binnen cluster 4-onderwijs

Prognose groei rondom cluster 4-onderwijs (landelijk)

De Minister van OC&W heeft de Tweede Kamer in een brief d.d. 24 mei 2006 geïnformeerd over de prognose rondom de groei van het cluster 4-onderwijs. Zij onderschrijft de sterke groei en heeft zowel een kwantitatief als kwalitatief onderzoek uitgezet. De hoop is vooralsnog gericht op de vernieuwing in de zorgstructuren binnen het primair en voortgezet onderwijs.

De eerste resultaten zijn inmiddels bekend. De Minister heeft de volgende maatregelen afgekondigd:

- leerlinggebonden financiering per direct strenger beoordelen;
- vaste bedragen rugzakje ter discussie stellen;
- als niets helpt, dan afstappen van automatische financiering van alle toegekende aanvragen voor ondersteuning.

Herijking zorg

Onderwijsorganisaties willen de huidige druk van wet- en regelgeving verminderen. Dat kan door nieuwe en heldere afspraken te maken tussen overheid en onderwijsveld over de hoofdlijnen. Die afspraken zijn hard, maar het onderwijsveld krijgt ruimte om de afspraken in te

vullen. Deze ontwikkeling wordt 'Herijking zorg' genoemd. De kanteling in denken wordt getypeerd door:

- Van aanbod- naar vraaggericht;
- Van een stelsel van regelgeving naar ruimte in de regio;
- Schoolbesturen krijgen zorgplicht en kunnen geen leerlingen meer afwijzen;
- Schoolbesturen hoeven het niet alleen te doen maar moeten gaan samenwerken in de regio en zorgen voor passende onderwijsarrangementen;
- Ouders krijgen meer rechten.

Uitgaan van onderwijszorgplicht voor schoolbesturen betekent dit, dat ieder schoolbestuur verantwoordelijk is voor een passend onderwijszorgarrangement voor elke leerling die zich aandient (zie ook www.passendonderwijs.nl). Schoolbesturen hoeven niet alle mogelijke onderwijszorgarrangementen in huis te hebben. Als een bepaald arrangement niet door hunzelf aangeboden wordt, zal dat bestuur in samenspraak met besturen die dat specifieke arrangement wel aanbieden, bijvoorbeeld een vorm van speciaal onderwijs, afspraken maken opdat de leerling het zorgarrangement aangeboden krijgt. De wederzijdse samenwerking op basis van afspraken vormt een integraal onderdeel van de onderwijszorgplicht. Deze onderwijszorgplicht is wettelijk verankerd en geldt als bekostigingsvoorwaarde.

Aan de invulling van de onderwijszorgplicht zijn randvoorwaarden verbonden, te weten:

- Ouders en leerlingen: de positie van ouders en leerlingen moet gewaarborgd worden;
- Samenwerking: onderling afspraken maken om alle mogelijke onderwijszorgarrangementen te kunnen aanbieden (binnen het onderwijsveld en mogelijk daarbuiten, bijvoorbeeld Jeugdzorg);
- Bekostiging: schoolbesturen krijgen voldoende middelen om de onderwijszorgplicht waar te maken (deels lumpsum en deels gebaseerd op indicatiestelling). Schoolbesturen krijgen bestedingsvrijheid bij inzet van budgetten;
- Vier functies: schoolbesturen hebben de taak vier functies in te vullen: (1) diagnosticeren en indiceren, (2) adviseren van leerlingen/ouders/scholen, (3) ondersteunen van leerlingen/ouders en (4) arrangeren zodat leerlingen een passend aanbod krijgen. Binnen de 'overleggroep herijking zorg' wordt gedacht aan een 'onderwijszorgloket';
- Verantwoording: schoolbesturen leggen verantwoording af aan de Onderwijsinspectie (vertikale verantwoording) en aan alle direct betrokkenen (horizontale verantwoording) over de invulling van de onderwijszorgplicht;
- Personeel: mensen in het onderwijs moeten in de dagelijkse praktijk de zorg realiseren. Om dit goed te kunnen doen, is een investering in het zittende en toekomstige onderwijspersoneel een belangrijke voorwaarde.

Bovenstaande is aangereikt door de overleggroep herijking zorg en moet nog nader uitgewerkt worden. Hieronder staan een aantal praktijkvoorbeelden beschreven (bron: www.passendonderwijs.nl). Op de website staan nog meer voorbeelden.

Voorbeeld 1: Regionale onderwijsarrangementen met zorg: regio Eemland

In de regio Eemland richt men zich op het samenstellen van regionale onderwijsarrangementen met zorg met daarbij speciale aandacht voor leerlingen (10+) met gedragsproblematiek. Het is één van de 5 pilots regionale samenwerking die vanuit een landelijk project worden ondersteund.

- Doel: versterken van de samenwerking tussen het primair en voortgezet onderwijs en het REC cluster 4 om tot een integrale aanpak van gedragsmoeilijke kinderen te komen. Activiteiten richten zich onder meer op een integrale aanpak van gedragsproblematiek, het toewerken naar een regionaal zorgadviesteam en één-loketfunctie en het ontwikkelen van onderwijsarrangementen met zorg;
- Resultaat: samenwerkende onderzoeks- en indicatieorganen (PCL (po en vo), CvI en Jeugdzorg), verkorte trajecten aanmelding-opvang/behandeling, dekkende zorgstructuur voor de doelgroepen en samenwerking tussen de functionarissen die de diagnose en (handelingsgerichte) handelingsplannen verzorgen.
- Succes (schooljaar 2006-2007): (1) vorming van een stuurgroep voor structureel overleg over coördinatie en uitwerking van activiteiten en (2) inrichting één loket voor aanmelding, intake, diagnostiek, terug- en doorplaatsing.

Voorbeeld 2: Geen kind de wijk uit (Arnhem)

Dit is één van de 5 pilots regionale samenwerking primair onderwijs – voortgezet onderwijs – regionale expertisecentra – jeugdzorg die sinds 2005 door een landelijk project worden ondersteund.

- Doel: te komen tot een 100% dekkende zorgstructuur in Arnhem met de partners WSNS, WEC en Jeugdzorg waardoor kinderen in de eigen wijk naar school kunnen blijven gaan;
- Resultaat: kinderen blijven in de eigen wijk naar school gaan. Het werken met multidisciplinaire adviesteams op alle speciale/basisscholen in Arnhem in nauwe afstemming met het voortgezet onderwijs. Betere begeleiding van zorgleerlingen bij de overgang van de voorschoolse periode naar het primair onderwijs. Continuïteit in de begeleiding van zorgleerlingen bij de overgang van primair naar voortgezet onderwijs;
- Succes: (1) functioneren van een dekkende zorgstructuur in schooljaar 2006-2007, waardoor kinderen in de eigen wijk deelnemen aan onderwijs, (2) voltooiën van het werken met multidisciplinaire adviesteams op alle basisscholen en (3) uitbreiding/aanpassing van bestaande overgangsprocedures PO-VO.

Voorbeeld 3: Zorgteam breed (Zuid-Limburg)

In de regio Zuid-Limburg (Maastricht-Heuvelland) werkt men aan een structurele samenwerking tussen de verschillende uitvoeringsinstanties die zich met zorgleerlingen bezighouden. Dit initiatief is één van de 5 pilots regionale samenwerking die vanuit een landelijk project worden ondersteund.

- Doel: alle kinderen in de regio zo snel mogelijk op de goede plek brengen en daar ook de juiste onderwijs-zorgarrangementen bieden;
- Resultaat: een structurele samenwerking tussen SBO-OPDC/praktijonderwijs-ZMOK/LZ en Jeugdzorg in een zogenaamd 'zorgteam extra breed'. Daarbij worden ook de Reboundvoorzieningen en de projecten 'Herstart' en 'Op de rails' betrokken. Door deze samenwerking worden ouders en leerlingen minder vaak 'van-het-kastje-naar-de-muur' gestuurd. Ook kunnen op kortere termijn dan tot nu toe de juiste onderwijs-zorgarrangementen tot stand komen;
- Succes: (1) structureel overleg tussen de uitvoeringsinstanties, (2) bij leerlingbesprekingen is op afroep het bureau Jeugdzorg aanwezig en (3) totstandbrenging van een 'warme overdracht' van PO naar VO.

Wachlijsten

De Landelijke Vereniging Cluster 4 heeft onlangs een persbericht uitgegeven waarin staat dat op 1 augustus 2006 voor 1.267 leerlingen geen plaats is binnen het cluster4-onderwijs. Hierdoor staan deze leerlingen op een wachtlijst. Hierover zijn in de Tweede Kamer reeds vragen gesteld.

De wachtlijsten worden veroorzaakt door de sterke groei: circa 10% in het voortgezet speciaal onderwijs en 3% in het speciaal onderwijs. Het merendeel van deze leerlingen wordt vanuit het VMBO en het praktijkonderwijs doorverwezen.

De wachtlijsten ontstaan niet enkel door een tekort aan middelen voor leerkrachten en materiaal, maar ook door een groot tekort aan lesruimte. Het verwachte tekort voor schooljaar 2006-2007 bedraagt 243 lokalen (landelijk).

Nevenvestigingenproblematiek

Eén van de doelstellingen van de Wet op de Expertisecentra (WEC) is "thuis nabij onderwijs". Binnen de REC's wordt hard gewerkt om onderwijs 'in de buurt' van het kind te brengen. De doelstelling wordt van harte onderschreven door het onderwijsveld, maar de uitvoering stuit op praktische bezwaren, namelijk bekostiging.

Bij start van een nevenvestiging hanteren gemeenten de systematiek uit de onderwijshuisvestingsverordening. Op grond hiervan wordt enkel de inrichting van de groepslokalen vergoed, terwijl ook praktijklokalen, therapieruimten, ontmoetingsruimten et cetera dienen te worden ingericht. Met andere woorden, een vaste voet wordt niet toegekend. Hierdoor komen veel cluster 4-instellingen met nevenvestigingen financieel in de problemen waaronder de kwaliteit van het onderwijs te leiden heeft (minder middelen om te investeren).

Onderwijs als kinderrecht

De Partij van de Arbeid vindt het ontoelaatbaar dat ieder jaar meer dan tweeduizend kinderen thuis zitten omdat er voor hen geen plek is op een school in het speciaal onderwijs. Daarom presenteerde PvdA Tweede-Kamerlid Angelien Eijsink in augustus 2006 het actieplan "Onderwijs als Kinderrecht". Het plan is te vinden in de bibliotheek op de website van de PvdA.

Gevolgen motie Van Aartsen/Bos

Naar aanleiding van de motie Van Aartsen/Bos over buitenschoolse opvang heeft het ministerie van OC&W een regeling gepubliceerd. Per 1 augustus 2007 hebben basisscholen de nieuwe taak om buitenschoolse opvang te regelen voor kinderen van ouders die hier om verzoeken. Alle basisscholen krijgen hiervoor een eenmalige bekostiging voor personeelskosten en ter voorbereiding op de nieuwe taak. De uitkering bestaat uit een eenmalig bedrag van 6.000 euro per basisschool en een bedrag van 5,36 euro per leerling voor schooljaar 2006-2007. Als teldatum geldt 1 oktober 2005 (voor nieuwe scholen 1 oktober 2006).

In de regeling staat niet vermeld dat deze ook voor het (voortgezet) speciaal onderwijs geldt. Echter, buitenschoolse opvang kan ook binnen dit onderwijsveld actueel worden (of zijn).

3. Spiegel

De Spiegel beschrijft de uitgangssituatie van RENN4. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het SO, VSO en overig. In onderstaande afbeelding zijn de plaatsen met onderwijs-/zorgvoorzieningen weergegeven.

3.1 Spiegel SO

RENN4 heeft in Groningen, Friesland en Drenthe de volgende SO-onderwijsvoorzieningen:

1. Prof. W.J. Bladergroenschool (Donderslaan 157, Groningen)
2. Prof. W.J. Bladergroenschool (Cantersveen 4, Haren)
3. De Harlekijn (Sont 18, Veendam)
4. Erasmusschool (Schouwstraat 6, Hoogkerk)
5. Van Heemskerckschool (ook VSO) (B. Boermalaan 6a, Paterswolde)
6. De Buitenschool (J.H. Knoopstraat 2, Leeuwarden)
7. Prof. Grewelschool (Melkemastate 29, Leeuwarden)
8. De Zwaai (De Weeme 1, Drachten)
9. De Witakker (Marderleane 1, Rijs)
10. 't Ruige Veldschool (Asserstraat 23, Rolde)
11. 't Ruige Veldschool (Voltastraat 4, Hogeveen)
12. Van der Reeschool regiolocatie SO (Elzenlaan 10, Smilde)
13. Van der Reeschool, Interne School Afdeling, terrein Accare (Fazantenlaan 1, Smilde)
14. 't Ruige Veldschool Mozaïek, terrein UMCG (Hanzeplein 1, Groningen)

3.2 Spiegel VSO

RENN4 heeft in Groningen, Friesland en Drenthe de volgende VSO onderwijsvoorzieningen:

1. Erasmusschool (Van Heemskerckstraat 56, Groningen)
2. Van Heemskerckschool (Haydnlaan 6a, Groningen)
3. Van Heemkerckschool (ook SO) (B. Boermalaan 6a, Paterswolde)
4. Th. Hart de Ruyterschool (Metaallaan 255, Groningen)
5. Prof. Grewelschool (Melkemastate 29, Leeuwarden)
6. Knoopcollege (J.H. Knoopstraat 3, Leeuwarden)
7. Knoopcollege (Huizumerlaan 148, Leeuwarden)
8. De Zwaai (hoofdlocatie) (Splitting 17, Drachten)
9. De Zwaai (dislocatie) (Oliemolenstraat 14, Drachten)
10. De Witakker (Marderleane 1, Rijs)
11. 't Ruige Veldschool (Asserstraat 23, Rolde)
12. 't Ruige Veldschool (Voltastraat 4, Hoogeveen)
13. 't Ruige Veldschool, (Lomanlaan 123, Hoogeveen)
14. Van der Reeschool ISA-VSO, (Elzenlaan 10, Smilde)
15. Van der Reeschool Smilde regiolocatie VSO, (Veenhoopsweg 60, Smilde)
16. Van der Reeschool Interne School Afd. Smilde, terrein Accare, (Fazantenlaan 1, Smilde)
17. Van der Reeschool Emmen regiolocatie VSO, (Houtweg 400, Emmen)
18. Van der Reeschool Emmen arbeidstrainingcentrum, (Michaël Strogoffstraat 3, Emmen)
19. 't Ruige Veldschool Wenakker, locatie (Verlengde Hereweg 191, Groningen)

3.3 Spiegel Overig

1. MKD De Vlinder (Dwinger 11, Emmen)
2. MKD De Schuthorst (Schutlandenweg 7, Hoogeveen)
3. SO i.s.m. MODjj 't Hofke (J.H. Knoopstraat 4, Leeuwarden)
4. SO i.s.m. MODjj De Reinbôge (Molenkrite 234, Sneek)
5. SO i.s.m. MODjj De Lytse Walden (Overstesingel 9, Drachten)
6. SO – ITB-afdeling Bolsward (Groot Kerkhof 1, Bolsward)
7. Intern onderwijs (SO/VSO) De Swing/GGZ Leeuwarden (Swingmastate 1, Leeuwarden)
8. Intern onderwijs (SO/VSO) De Boog/GGZ Heerenveen (Kempenaarsingel 2, Heerenveen)
9. Sluisgroep Leeuwarden (Curacaostraat 20, Leeuwarden)
10. Sluisgroep Drachten (Oliemolenstraat 14, Drachten)

4. Confrontatie

Tussen de Horizon (gewenste situatie) en de Spiegel (huidige situatie) zit een discrepantie. Deze discrepantie bestaat enerzijds uit acute capaciteitsknelpunten en anderzijds uit onderwijsinhoudelijke knelpunten.

Onderwijsinhoudelijke knelpunten GRONINGEN

- Voor het speciaal onderwijs streeft RENN4 naar 'thuisnabij onderwijs'. Uit de analyse van de huidige situatie blijkt dat hiervan geen sprake is. RENN4 SO is in het noordelijke deel van de stad Groningen niet vertegenwoordigd. De leerlingen uit dit stadsdeel zijn genoodzaakt te reizen naar hun school. Dit is een onwenselijke situatie in het kader van 'thuisnabij' onderwijs.
- In Groningen zijn drie VSO-locaties. Geen van deze locaties voldoet aan het label onderwijszorgprofiel 3 of onderwijszorgprofiel 1 en 2, terwijl dit wel is waar RENN4 naar streeft. Hierin moet verandering komen om te voldoen aan het gewenste toekomstbeeld.
- De locatie Th. Hart de Ruyter voldoet niet aan de onderwijskundige eisen die RENN4 stelt aan haar onderwijshuisvesting. In deze locatie moet geïnvesteerd worden om optimaal ingezet te kunnen worden voor het onderwijs.

Capaciteitsknelpunten GRONINGEN

- De Th. Hart de Ruyterschool heeft nu voor één groep een tijdelijke huisvesting (noodlokaal). Voor deze groep bestaat een permanente ruimtebehoefte.
- Door het beëindigen van de locatie Paterswolde moeten per 1/8/2008 25 SO-leerlingen en 52 VSO-leerling geherhuisvest worden.
- Door de beëindiging van het huurcontract door de BASE-groep moeten per 1/8/2008 circa 40 VSO-leerlingen geherhuisvest worden. Echter, RENN4 is nog in overleg met de BASE-groep hierover en tracht het schooljaar 2008 af te ronden op de bestaande locatie Haydnlaan.
- Voor het VSO is uiteindelijk een school met de nadruk op onderwijszorgprofiel 1 en 2 nodig voor circa 100 leerlingen en een school met de nadruk op onderwijszorgprofiel 2 en 3 voor circa 200 leerlingen.

Onderwijsinhoudelijke knelpunten FRIESLAND

Voor het speciaal onderwijs streeft RENN4 naar 'thuisnabij onderwijs'. Uit de analyse van de huidige situatie blijkt dat hiervan geen sprake is. Het Managementteam Friesland richtte haar pijlen hiervoor op Dokkum en Sneek. Echter, beide gemeenten hebben aangegeven geen ambitie te hebben om een cluster 4-voorziening binnen haar gemeentegrenzen te vestigen. Hiermee kwam de focus weer op Leeuwarden, Drachten en Rijs te liggen.

- In Leeuwarden zijn meerdere VSO-locaties. Deze locaties sluiten niet aan bij de leerbehoeften van kinderen, terwijl dit wel is waar RENN4 naar streeft. Dit geldt voor geheel Friesland. In Leeuwarden streeft RENN4 naar 1 locatie voor VSO;
- Alle SO-locaties zijn zodanig gedateerd dat hedendaagse onderwijstechnieken in onvoldoende mate toegepast kunnen worden;
- De Buitenschool in Leeuwarden kent meerdere noodlokalen die niet meer voldoen aan de hedendaagse onderwijskundige eisen.

Capaciteitsknelpunten FRIESLAND

- Het SO in Leeuwarden is gehuisvest op twee locaties. Begin 2008 is sprake van één locatie aan de Kanaalweg.
- Het VSO in Leeuwarden is gehuisvest op meerdere locaties. Het streven is te komen tot één locatie (eventueel in samenwerking met ketenpartners).
- Het VSO Drachten kent door sterke groei een capaciteitsprobleem en is gehuisvest op twee locaties (sinds september 2005). Het streven is één locatie.
- De SO Drachten bereikt binnn enkele jaren haar capaciteitsgrens (6 groepen). De SO-afdeling is gestart per 1 september 2006.
- In Rijs is een voorziening waar leerlingen zijn gehuisvest in het hoofdgebouw, gehuurde onderwijsruimte in de 'Flat van Jeugdhulp' en twee units. Dit is niet de gewenste leeromgeving. In Rijs is het streven te komen tot een adequate leeromgeving met een capaciteit voor circa 20 groepen (10 SO en 10 VSO).

Onderwijsinhoudelijke knelpunten DRENTHE

- Voor het speciaal onderwijs streeft RENN4 naar 'thuisnabij onderwijs'. Uit de analyse van de huidige situatie blijkt dat hiervan nog geen sprake is voor het SO en wel voor het VSO. Het managementteam Drenthe streeft hiernaar door vestigingen in de plaatsen Assen, Hoogeveen, Smilde en Emmen. Als blijkt uit prognoses dat spreiding voor het SO financieel onaanvaardbaar is, moet mogelijk toch een centrale locatie in Midden-Drenthe overwogen worden.
- In Assen is nog geen VSO-locatie. Hiervoor moet de locatie Veenhoopsweg verplaatst worden. Deze locatie is tijdelijk en niet adequaat gehuisvest in een pand dat op de korte termijn (1-3, mogelijk 5 jaar) verlaten moet worden. Deze locatie sluit niet geheel aan bij de leerbehoeften van kinderen, terwijl dit wel is waar RENN4 naar streeft.

Capaciteitsknelpunten DRENTHE

- In Assen zijn vooralsnog geen onderwijspunten aanwezig;
- In Smilde is meer vraag naar cluster 4-onderwijs dan aanbod, terwijl in Hoogeveen per 1 april 2007 meer VSO-capaciteit beschikbaar komt;
- In Emmen is een arbeidstrainingscentrum tot in ieder geval 1 februari 2008. Dan verlangt Stichting Jeugdzorg Drenthe een uitspraak over verlenging van het gebruik. De locatie Houtweg moet per 2009 verlaten worden in verband met realisatie van de Brede School op dat perceel. De gemeente heeft RENN4 een locatie aan de Veenkampenweg in overweging gegeven;
- In Emmen en Hoogeveen zijn nog geen SO-locaties gevestigd.

5. Bewustwording

GRONINGEN

In de stad Groningen is een aantal ontwikkelingen die kansen of bedreigingen bieden voor RENN4. Deze ontwikkelingen zijn ook met de gemeente Groningen besproken, te weten:

Locatie Erasmusschool (kans)

De Erasmusschool heeft een uitbreidingsbehoefte. Echter, nabij deze school ligt het Augustinus College. Deze school heeft ook een uitbreidingsbehoefte. Beide locaties zijn met elkaar verbonden door een 20 meter brede strook, waardoor een uitbreiding voor het Augustinus College op de locatie Erasmus tot de mogelijkheden behoort. De gemeente Groningen heeft kenbaar gemaakt dat als er op de locatie Erasmus een VMBO-ontwikkeling tot stand komt, hier een financiële compensatie voor RENN4 tegenover staat. De gemeente Groningen beschouwt dit als een win-win situatie voor alle betrokken partijen.

Ontwikkeling noordoost-Groningen (bedreiging/gemiste kans)

In het noordoosten van de Stad Groningen is een samenwerking ontstaan tussen het VMBO en het ROC inclusief praktijkonderwijs. De omvang is circa 2.500 studenten Alfa College, 700 studenten VMBO, 150 leerlingen praktijkonderwijs en 250 studenten Noorderpoort College. Hierin is ruimtelijk geen mogelijkheid meer om circa 200 praktijkgerichte leerlingen RENN4 toe te voegen. Realisatie is gepland in 2010.

Ontwikkeling noordwest-Groningen (kans)

Voor eventuele participatie in de onderwijsontwikkeling in noordwest-Groningen bestaat nog de nodige ruimte in tijd en gesprek. Hier kan eventueel aansluiting gezocht worden met het Alfa College en het Noorderpoort College. Of dit wenselijk is voor de doelgroep van RENN4 moet nog gezien worden. De planning is gebaseerd op ideevorming en planvorming in 2007 en realisatie in 2010.

Budget vervangende nieuwbouw Van Heemskerckschool (kans)

De gemeente Groningen heeft een budget toegekend van 2,7 miljoen euro voor vervangende nieuwbouw voor 16 VSO-groepen. Waar deze nieuwbouw gaat komen, moet nog gezien worden. Inmiddels is wel een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van 270.000 euro

Locatie Vinkhuizen (kans/bedreiging)

In een gesprek heeft de gemeente Groningen aangegeven dat recente investeringen in de Th. Hart de Ruyterschool hergebruik noodzakelijk maken (in verband met resterende boekwaarde). Echter, de gemeente Groningen heeft ook aangegeven de herontwikkelingsmogelijkheden van deze locatie te onderzoeken.

Locatie Mozaïek & Wenakker

Dit is een dislocatie van de 't Ruige Veldschool uit Rolde. RENN4 overweegt deze leerlingen uit te schrijven en in te schrijven bij de prof. W.J. Bladergroenschool in Groningen. Dit is een logische ontwikkeling binnen herijking zorg. Deze verandering zou plaatsvinden per 1 augustus 2007 waardoor deze voorziening onder de huisvestingsverantwoordelijk valt van Gemeente Groningen. Voor de Wenakker geldt een soortgelijke situatie. Deze leerlingen worden dan ingeschreven op de Th. Hart de Ruyterschool.

FRIESLAND

In Friesland is een aantal ontwikkelingen die kansen of bedreigingen bieden voor RENN4, te weten:

Algemeen

In de nieuwbouw Kanaalweg (SO) wordt inhoudelijk en ruimtelijk samengewerkt met de ketenpartners Tjallinga Hiem en Jeugdhulp Friesland. In toekomstige huisvestingstrajecten zou meer samenwerking met partijen gezocht kunnen worden. Voorbeelden naast Tjallinga Hiem en Jeugdhulp zijn: sportschool, leerplichtambtenaar, Jeugdzorg, buurtopbouwwerkers, WAL (Leeuwarden), het bureau (Leeuwarden), Stichting MEE, orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC), politie of Sluisgroep. Ook initiatieven als de 'kennis campus' in Leeuwarden bieden mogelijk kansen (stages).

Voor leerlingen tot 15 jaar worden basisvoorzieningen ingericht op iedere locatie voor 4 richtingen (techniek, verzorging, groen en administratie/ICT). Voor leerlingen van 15 jaar en ouder kan dan gebruik gemaakt worden van externe onderwijsvoorzieningen.

Drachten

Voor het VSO ontstaat een kans door het mogelijke vertrek van de ISK-afdeling uit de locatie Splitting. Hierdoor wordt ruimte gecreëerd om ondersteunende functies beter te huisvesten en de dislocatie VSO af te stoten. De gemeente Smallingerland ondersteunt deze plannen om praktijklokalen in samenwerking met andere partners (bijvoorbeeld ROC) te realiseren. Hierdoor kan een 'nieuwe' locatie ontstaan met een aanzuigende werking (met in het begin een onstuimige groei) en mogelijk een uitbreidingsbehoefte in de toekomst.

Voor het SO is met de start van de locatie in Drachten een kans gecreëerd. Voorlopig kan de SO ingroeien in Drachten. In overleg met de gemeente staat nieuwbouw gepland zo mogelijk voor 2010.

In Korte Hemmen vestigt Jeugdhulp Friesland zich met een residentiële setting. RENN4 gaat hier mogelijk (een deel van) het onderwijs verzorgen.

Inrichting onderwijs

In Drachten zullen de drie profielen/onderwijsleerlijnen ingericht worden. Naast deze profielen zijn er mogelijk alternatieven die aanvullende kansen bieden om het onderwijs in te richten, te weten:

- T.a.v. onderwijs
 - Gebruik praktijklokalen ROC in samenwerkingsverband.
 - Klas toevoegen bij regulier onderwijs.
 - Onderwijs op afstand (bijvoorbeeld ICT-computer onderwijs).

- T.a.v. arbeid
 - Gebruik maken leer-werktrajecten via samenwerking, reïntegratie bedrijven, CWI of MKB.
 - Uitbreiding van PrO- en REC-activiteiten (opbrengsten gebruiken).
 - Vaste stagecontacten maken met diverse branches en bedrijfsorganisaties, zoals natuur, consumptief, zorgsector, bouw-/hout-/metaaltechniek.

- T.a.v. hulpverlening
 - Gebruik maken van behandeltrajecten GGZ. Talant aansluitend op onderwijs doorlopend naar begeleide arbeid.
 - Gebruik maken van naschoolse en dagbestedingstrajecten voor leerlingen die niet volledig in het huidige onderwijssysteem passen via welzijnswerk, gemeenten, jeugdzorg of reclassering (bijvoorbeeld ATC Tjallinga Hiem, Educatie Burgum).

Leeuwarden

De Buitenschool (SO) vertoont veel achterstallig onderhoud en voldoet daardoor zeer beslist niet meer aan de eisen van goed cluster 4-onderwijs. De gemeente Leeuwarden heeft dit in samenspraak met RENN4 onderkend en een budget beschikbaar gesteld voor een nieuwe SO-school aan de Kanaalweg. Hierbij worden alle SO-groepen op één locatie gehuisvest.

Ook de huisvesting van het VSO behoeft aanpassing. Hiervoor is nog geen overeenstemming met de gemeente Leeuwarden bereikt. Voor het Knoopcollege geldt dat het gebouw gedateerd is en de gemeente Leeuwarden belang heeft bij deze locatie als bouwgrond. De gemeente heeft middelen (2,5 miljoen euro) gereserveerd om een andere VO-locatie te renoveren en daarin het VSO te huisvesten. Samen met de beschikbare ruimte (na vertrek SO) kan de gemeente opteren voor inzet locatie Melkemastate. Echter, dit is niet geschikt voor de VSO-populatie (geen goede praktijkruimte mogelijk zonder ingrijpende aanpassingen).

Inrichting onderwijs

In Leeuwarden zullen de drie profielen/onderwijsleerlijnen verder ingericht worden. Naast deze profielen zijn er mogelijk alternatieven die aanvullende kansen bieden om het onderwijs in te richten, te weten:

- T.a.v. onderwijs
 - Gebruik praktijklokalen ROC in samenwerkingsverband.
 - Klas toevoegen bij regulier onderwijs.
 - Onderwijs op afstand (bijvoorbeeld ICT-computer onderwijs).
 - Samenwerking met scholen in Dokkum i.v.m. het gebruik maken van elkaars mogelijkheden en thuis nabij onderwijs.
- T.a.v. arbeid
 - Gebruik maken leer-werktrajecten via samenwerking, re-integratiebedrijven, CWI of MKB.
 - Uitbreiding van PrO- en REC-activiteiten (opbrengsten gebruiken).
 - Vaste stagecontacten maken met diverse branches en bedrijfsorganisaties, zoals natuur, consumptief, zorgsector, bouw-/hout-/metaaltechniek.
- T.a.v. hulpverlening
 - Gebruik maken van behandeltrajecten GGZ. Talant aansluitend op onderwijs doorlopend naar begeleide arbeid.
 - Gebruik maken van naschoolse en dagbestedingstrajecten voor leerlingen die niet volledig in het huidige onderwijssysteem passen via welzijnswerk, gemeenten, jeugdzorg of reclassering (bijvoorbeeld ATC Tjallinga Hiem, Educatie Burgum).

Rijs

Door het onduidelijke beleid van RENN4 in het verleden was de relatie met de gemeente Gaasterlân-Sleat bekoeld. Inmiddels is deze relatie weer aan het ontdooien. Concrete voorbeelden zijn het continueren van de huurvergoeding aan Jeugdhulp Friesland (huisvesting voor 15 personeelsleden en 4 groepen) en het verder vormgeven van renovatie- en uitbreidingsplannen. Hierdoor kan de locatie Rijs uiteindelijk groeien naar een onderwijsvoorziening voor circa 20 groepen (10 SO en 10 VSO)

Daarnaast bieden plannen voor de start van een residentiële setting alsmede samenwerking met ROC Friese Poort, CVO en/of Stichting Futura mogelijk aanknopingspunten.

OPDC's

De ontwikkeling en het bestaan van orthopedagogisch-didactische centra (OPDC) is voor het cluster 4-onderwijs een interessante ontwikkeling. Een OPDC is een onderwijsinstituut, expertisecentrum en reboundvoorziening in één. Een OPDC is voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften op het gebied van het schoolse leren en/of het omgaan met zichzelf en met anderen. Hierbij is extra aandacht voor een warm en veilig klimaat waardoor cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling mogelijk wordt. De expertisefunctie is een brede kennisfunctie voor het reguliere onderwijs en verzorgt toetsen en testen op didactisch gebied.

Vaak zijn OPDC's gecombineerd of werken nauw samen met een Reboundvoorziening voor leerlingen die vanwege problemen op meerdere terreinen dreigen vast te lopen.

Andere clusters

Samenwerking met andere clusters biedt meer kansen en mogelijkheden om ieder kind een optimaal samenspel van onderwijs en zorg te bieden. Hierover zouden verkennende contacten en gesprekken gelegd kunnen worden.

DRENTHE

In de Drenthe is een aantal ontwikkelingen die kansen of bedreigingen bieden voor RENN4, te weten:

Aansturing

Ten gevolge van de groei en spreiding van voorzieningen binnen Drenthe is een scheefgroei ontstaan wat betreft de aansturing van de locaties. Geografisch liggen de vele, vaak kleine afdelingen ver uit elkaar. Daarnaast is er een groot verschil in omvang tussen de beide aanwezige scholen. Herschikking is noodzakelijk.

Gezien de specifieke aard van het verzorgingsgebied is een spanning tussen de twee mogelijke modellen: organisatie op grond van doelgroepen of organisatie op grond van vestigingen. De uitwerking wordt voorts sterk beïnvloed door de wijze waarop het bevoegd gezag het integraal management wil vorm geven en dan vooral op het gebied van gewenste schoolomvang. In het kader van deze notitie wordt de problematiek slechts voorgelegd. Daarom zijn in de bijlage een aantal mogelijk uitwerkingen weergegeven.

Smilde en Assen

De locatie aan de Elzenlaan 10 te Smilde voldoet voor het SO. De school is in 1987 gerenoveerd. Het Managementteam Drenthe heeft de wens dit onderwijspunt nog minimaal 10 jaar te continueren. Vooralsnog is de voorziening in Smilde adequaat voor het verzorgingsgebied Assen.

Het VSO Smilde in de locatie Veenhoopsweg is gevestigd in een slooppand. Dit pand kan nog 2 jaar langer gebruikt worden. Daarna kan deze vestiging overgeheveld worden naar Assen. Hiervoor zou een nieuw brinnummer aangevraagd moeten worden in verband met bekostiging. De locatie aan de Fazantenlaan in Smilde is in ontwikkeling. Accare gaat vooralsnog uit van 80 plaatsen. De ontwikkelingen zijn (1) AB (dag)behandeling in Assen, Hoogeveen en Emmen en (2) opheffen onderscheid tussen psychisch georiënteerde problematiek en LVG. De consequenties voor RENN4 zijn nog niet te overzien. Deze komen onder andere aan de orde in het Integraal Huisvestingsplan van de gemeente Midden-Drenthe. Vooralsnog lijkt een omvang van 14 lokalen SO/VSO reëel.

Momenteel treft Jeugdzorg Drenthe in de gemeente Assen voorbereidingen voor de vestiging van een MKD-locatie.

Groningen

De leerlingen van de locaties Wenakker en Mozaïek in de stad Groningen worden zo mogelijk met ingang van het schooljaar 2007/2008 ingeschreven onder respectievelijk het brinnummer van de Th. Hart de Ruyterschool en de prof. W.J. Bladergroenschool. Bij de definitieve verplaatsing van beide locaties moet in ieder geval rekening gehouden worden met de aansluiting van de onderwijszorgprofielen, het personeel en de formatie.

Emmen

Naast de onderwijslocatie aan de Houtweg is in Emmen sinds kort ook een arbeidstrainingscentrum. Beide zijn een nevenvestiging van de Van der Reeschool. De locatie Houtweg moet per 2009 verlaten worden in verband met een nieuw te realiseren Brede Schoolvoorziening. De gemeente Emmen heeft een voorstel gedaan voor ingebruikname van een bestaande school aan de Veenkampenweg. Deze locatie wordt dan geschikt gemaakt voor het VSO. Het MT Drenthe streeft naar 1 locatie voor VSO onderwijs in Emmen samen met een sportvoorziening.

In Emmen is ook nog MKD De Vlinder. Hier ontvangen 2 groepen parttime onderwijs. Stichting Jeugdzorg is bezig grond te verwerven ten behoeve van boddaertgroepen. Hierdoor kan mogelijk een uitbreiding ontstaan van 2 à 3 groepen.

Hoogeveen

Het MKD De Schuthorst valt nu onder verantwoordelijkheid van de Van der Reeschool. Het voornemen is deze per 1 augustus 2007 onder te brengen bij de 't Ruige Veldschool.

Op dit moment is gestart met de VSO-locatie aan de Lomanlaan in Hoogeveen. Deze locatie heeft per april 2007 een capaciteit voor 10 groepen. Deze locatie is tijdelijk van aard. Voor de permanente VSO-vestiging in Hoogeveen zijn gesprekken gaande met het Roelof van Echten College in Hoogeveen. Op verzoek van RENN4 wordt hier ook het Wolfsbos bij betrokken.

Herijking samenwerkingsverbanden

Het herijken van de samenwerkingsverbanden rondom Assen, Hoogeveen en Emmen kan meerwaarde hebben voor het onderwijs en de zorg die het kind wordt geboden. Ook de aansturing van de MKD's kan hierin betrokken worden.

Andere clusters en ketenpartners

Samenwerking met andere clusters biedt meer kansen en mogelijkheden om ieder kind een optimaal samenspel van onderwijs en zorg te bieden. Hierover worden contacten onderhouden en zo mogelijk aansluiting gezocht. In het kader van het creëren van een dekkend netwerk van passende onderwijsvoorzieningen tracht RENN4 over de eigen grenzen heen te opereren en aan te sluiten bij de verschillende (in ontwikkeling zijnde) voorzieningen. Leidend hierbij zijn de principes 'een kind-een plan' en thuisnabij onderwijs'.

6. Perspectief

In voorgaande hoofdstukken zijn knelpunten en ontwikkelingen op strategisch niveau inzichtelijk gemaakt. Voor de huisvestingsscenario's moet een knip gelegd worden tussen de periode tot en met 2009 (korte termijn) en 2010 en verder (lange termijn).

Perspectief in GRONINGEN

Korte termijn (tot en met 2008)

Op korte termijn moet een oplossing gevonden worden voor:

- Opheffen locatie Paterswolde Van Heemskerckschool: herhuisvesting 25 SO-leerlingen en 52 VSO-leerlingen;
- Beëindiging huurcontract BASE-groep: herhuisvesting 40 VSO-leerlingen.

De 25 SO-leerlingen kunnen mogelijk ondergebracht worden in het gebouw van de Erasmusschool (één leegstaande lokaal en het speellokaal) in de Schouwstraat te Hoogkerk. Hieraan kleven twee nadelen:

- Inhuizing gaat ten koste van een speellokaal;
- Inhuizing betekent maximaal benutten van bestaande capaciteit (geen mogelijkheid meer om autonome leerlingengroei op te vangen).

Deze herhuisvesting is mogelijk voor wat betreft RENN4, mits gestreefd wordt naar een langetermijnoplossing.

Voor de circa 100 VSO-leerlingen is geen pasklare oplossing beschikbaar. Mogelijk dat huisvesting in een leegstaand gebouw of in noodbouw een oplossing is. Voordat dit verder uitgezocht wordt, is een duidelijke uitspraak van de BASE-groep noodzakelijk. In de tussenliggende periode kan de gemeente Groningen bezien of zij ruimte beschikbaar heeft in haar "ijzeren voorraad" van gebouwen.

Lange termijn (2010 en verder)

Richtinggevend voor de kortetermijnoplossingen is de langetermijnvisie ('stip aan de horizon'). De RENN4-huisvesting moet passen binnen de langetermijnvisie 'Richting en Houvast'. Hierin staat de organisatorische en onderwijskundige ambitie verwoord en geeft houvast aan de richting, inrichting en verrichting van het primaire proces. De uitgangspunten voor de toekomstige huisvesting in Groningen zijn:

- SO en VSO op aparte locaties;
- unilocatie SO is niet wenselijk in verband met 'thuisnabij onderwijs';
- SO (in beginsel) en VSO alleen in de stad Groningen;
- VSO zoekt aansluiting bij ROC, VMBO en praktijkonderwijs waar mogelijk;
- binnen het VSO is een theoretische leerweg (T-school) en een praktijkgerichte leerweg (P-school);
- samenwerking met andere scholen of partners (eventueel gebouwelijk);
- onderwijs en zorg passen bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling;
- veilig en gestructureerd schoolklimaat;
- vorm volgt inhoud;
- clustering op uitstroomprofielen.

Daarnaast moet het langetermijnsценario anticiperen op mogelijke uitbreiding van locaties in noordoostelijk Groningen (regio Delfzijl, Appingedam, Slochteren) en mogelijk in Oost-Groningen (Veendam). RENN4 wil daar (noordoostelijk Groningen) tenminste twee groepen huisvesten. In Veendam zijn plannen de huidige locatie uit te breiden met 1 à 2 groepen.

Het denkmodel voor de lange termijn oplossing is:

Speciaal onderwijs	Voortgezet speciaal onderwijs
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 'Thuinbij onderwijs' ▪ Aanvullend op spreidingsplan: vestiging in de wijken met aansluiting bij primair onderwijs ▪ Handhaven zelfde aantal scholen ▪ Handhaven vestigingen in Haren, UMCG, Wenakker en Donderslaan ▪ Groei met 2 groepen in Veendam ▪ 4 groepen in Delfzijl ▪ 1 à 2 groepen in noordoost Groningen ▪ Starten vestiging in noordoostelijk deel stad Groningen ▪ Nevenvestiging Appingedam in samenwerking met andere (keten-) partners 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 locaties in de stad Groningen: 200 plaatsen voor onderwijszorgprofiel 3 en 100 plaatsen voor onderwijszorgprofiel 1 en 2 ▪ Aansluiting zoeken bij praktijkonderwijs, VMBO, ROC en HAVO ▪ Samenwerking Accare, verslavingszorg Groningen en Het Poortje

Keuze Groningen

In dit strategisch huisvestingsplan zijn oplossingen beschreven voor acute problemen en denkrichtingen voor lange termijn oplossingen. Deze denkrichtingen en oplossingen grijpen verder in dan enkel de situatie van RENN4, bijvoorbeeld uitbreidingsmogelijkheden Augustinus College.

Het vervolg is hierover bestuurlijk overeenstemming te hebben voordat verdere invulling gegeven wordt aan de volgende zaken:

- Tijdelijke voorziening circa 100 VSO-leerlingen per 2008;
- Investering of herontwikkeling huidige Th. Hart de Ruyterschool;
- Onderzoek locaties onderwijspunt SO in noordoost Groningen (stad);
- Nieuwbouw vormgeving school voor onderwijszorgprofiel 3.

Perspectief in FRIESLAND

Korte termijn (tot en met 2009)

- Samenvoegen SO Leeuwarden aan de Kanaalweg (2008);
- Opheffen VSO-dislocatie Oliemolenstraat in Drachten en onderbrengen op hoofdlocatie;
- Start realiseren nieuwbouw SO in Drachten;
- Residentiële setting Jeugdhulp Friesland Korte Hemmen;
- Opstellen uitbreidings-/verbouwplan i.s.m. Jeugdhulp Friesland in Rijs (2007) (huur gecontinueerd tot 1/1/2010).

Lange termijn (2010 en verder)

- Nieuwbouw VSO Drachten met praktijkruimten in nabijheid;
- Nieuwbouw VSO Leeuwarden.

Perspectief in DRENTHE

Korte termijn (tot en met 2009)

- De ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de realisering van een spreidingsplan vergroot de wenselijkheid van besluitvorming ten aanzien van een toekomstbestendige organisatie en aansturing van de scholen in Drenthe.
- Door het in positie brengen van de teamleiders wordt de aansturing van de diverse locaties versterkt.
- In Emmen is een VSO-locatie gestart voor arbeidstoeleiding. Deze locatie wordt verder uitgebreid door ook de verdieping aan te huren. De Stichting Jeugdzorg Drenthe heeft aan RENN4 verzocht uiterlijk per 1 februari 2008 duidelijkheid te geven over het toekomstige gebruik.
- Het verzoek vanuit Accare voor het opstarten van een Dagbehandelgroep in Emmen, Assen en Hoogeveen vraagt om een weloverwogen standpunt over het sluiten van een samenwerkingscontract tussen Accare en RENN4.
- De huidige onderwijslocatie in Hoogeveen aan de Lomanlaan biedt aan 24 leerlingen onderwijs. Stichting Dreei zal met ingang van 2007 haar opvangmodule met 32 leerlingen uitbreiden. In overleg met de gemeente Hoogeveen, het onderwijsveld (VO en RENN4) en Stichting Dreei moet op de korte termijn een onderwijslocatie worden gekozen die geschikt is voor minimaal 56 leerlingen. Momenteel vinden gesprekken plaats tussen Stichting Dreei en het Roelof van Echten College over het plaatsen van een onderwijszorglocatie op het terrein van Roelof van Echten College. Het samenwerkingsverband tussen het Alfa College (locatie Voltastraat) en het Roelof van Echten streeft naar een naadloze aansluiting tussen beide scholen. Het Roelof van Echten College start in 2010 met nieuwbouw op de huidige locatie aan de Voltastraat. Op verzoek van RENN4 wordt ook sg. Wolfsbos in deze ontwikkeling betrokken als gesprekspartner.
- De huidige huisvesting van de VSO-locatie aan de Veenhoopsweg in Smilde vraagt om een andere oplossing binnen 2 jaar (gebruiksduur recent met 2 jaar verlengd). Hierover zijn oriënterende gesprekken met de gemeente Assen.
- De locatie Rolde moet in de aanloop naar de verhuizing richting Smilde, locatie Ruyterstee een antwoord geven op de terugloop van klinische opnamen, opdat leegstand van lokalen wordt voorkomen. Daarnaast leidt de daling van het aantal leerlingen tot verschraling van het onderwijsaanbod en wijzigingen in de personeelsbezetting. Plaatsing van regioleerlingen met een vergelijkbare hulpvraag kan het onderwijsaanbod harmoniseren. Door vroegtijdige plaatsing van VSO-leerlingen van de locaties in Smilde naar Assen ontstaat ruimte op de locaties Fazantenlaan en Elzenlaan zodat op de korte termijn de mogelijkheid ontstaat om eerder te integreren.
- Gewenste aanpassingen in de verdeling van brinnummers over de provincie dienen geïnventariseerd en in gang gezet te worden.
- Herhuisvesting van de locatie Houtweg (mogelijk conform voorstel gemeente Emmen naar de Veenkampenweg).

Lange termijn (2010 en verder)

- In Smilde wordt op de locatie Fazantenlaan (terrein Ruyterstee) alleen nog cluster 4-onderwijs geboden aan de (V)SO-leerlingen van Accare (plaatsbekostigde plaatsen).
- In Assen zijn locaties voor SO-MKD, SO- en VSO-leerlingen. Specifiek aandacht wordt geschonken aan het onderwijsaanbod voor leerlingen bij Accare.

- In Hoogeveen is een unilocatie (locatie Voltastraat) voor VSO-leerlingen inclusief de leerlingen verbonden aan Stichting Dreei en de Dagbehandelgroep van Accare en één SO-locatie.
- In Emmen zijn locaties voor SO-MKD, SO- en VSO-leerlingen. Specifieke aandacht wordt geschonken aan het onderwijsaanbod voor leerlingen in behandeling bij Accare.